

Csoportosan július 26-31 közt 5 éjszakán, általában 22^h és 2^h között 4 pecsi észlelő figyelte az eget. Ez idő alatt 313 me-
teort láttak, óránként átlagosan 15-öt. Utjukat csillagterkép-
re is felrajzolták.

Egy meteornál két helyről végzett észlelésből /Mezősi Cs., Pécs;
Keszthelyi S., Harkány/ a magasságra Keszthelyi 72 km-et kapott.
Az 1970-ben észlelt 632 meteor megfigyelése a következőképpen
oszlik el: Keszthelyi S.: 244; Mezősi Cs.: 135; Jazbinsék J.:
104; Keszthelyi R.: 94; E. Kovács Z.: 19 darab. /Ez 528 felvil-
lanás, mivel többen is észlelték néha ugyan azt a meteort./
1970. július 29-én számos meteort láttunk egy közös kisugár-
zási /radiáns/ pont felé áramlani,

koordinátái: RA = 0^h24^m, Dekl. = +26° az ε
/epszilon/ Andromedae közelében. Mivel ez a radiáns pont nem
szerepel az eddigi listákon, lehet, hogy új rajjal van dolgunk.
Ismételten kérjük az amatőr csillagászokat, hogy lehetőleg mennél
nagyobb számban vegyenek részt a meteorok megfigyelésében, annál
inkább, mivel ehhez a munkához távcső sem szükséges. Az adato-
kat kérjük Mezősi Csaba címére: Pécs. Vak Bottván u. 50. el-
juttatni.

Keszthelyi Sándor és Mezősi Csaba

FELHÍVJUK az amatőrök figyelmét, hogy kíséreljék meg ellenő-
rizni a július 29 körüli napokban, szorgos munkatársaink fel-
fedezni vélt meteorraját. Észlelési utasítást Mezősi Csaba szí-
vesen bocsát rendelkezésre. /Szerk./

NAFÉSZLELŐK ROVATA: A napfoltszám alakulása 1967-70 között

A METEOR 1. számában közölt felhívásra három hazai és egy kül-
földi napészlelő adatai érkeztek eddig feldolgozásra. Bár az a-
datok száma kicsi, máris példás bizonyítékot kaptunk az amatőr
észlelők adatgyűjtésének és feldolgozásának hasznosságáról; a
következőkben pedig ezek az adatok már értékesek lesznek a mun-
ka kibővítése és javítása érdekében. Az értékeléshez legcél-
szerűbbnek az összehasonlítás módszere látszott az amatőr ész-
lelések és a zürichi Szövetségi Obszervatórium ill. az AAVSO
nemzetközi "normál adatai" között. Szerencsés körülmény, hogy
ifj. Bartha L., Harmathy I. és e sorok írója, valamint kolozs-
várról Irimes Romulus - akinek 1959-től egy teljes naptevékeny-
ségi ciklust felölelő észlelési sorozata van - megfigyelései
majdnem hiánytalan diagramot adnak 1967-1970 között. A havi szá-
zalékos napfoltrelatívumok összehasonlítása a nemzetközi a-
datokkal majdnem párhuzamos görbét ad. A mégis tapasztalható
eltérések a következő hibákra engednek következtetni: a/ a folt-
csoportok helytelen megítélése; b/ a foltok számának hibás meg-
határozása, és c/ az alig észlelhető kis foltok figyelmen ki-
vül hagyása. Ezek kiküszöbölésére még visszatérünk.

A foltcsoportok elkülönítésében nagy segítséget ad a napkoordi-
náta hálózat használata. Ilyen hálózatot a rendszeres napmegfi-
gyelést végző észlelők már a közeljövőben igényelhetnek.

A foltok számának pontos meghatározására a nagy és kiterjedt
napfoltcsoportok esetén a vizuális észlelés - szűrőüvegen át! -

ajánlatos akkor is, ha az észlelő egyébként kivetítést használ. Kellő figyelmességgel ez kisebb hibát ad. Nagyon kis foltok - kivetítés esetén - egy kis, sárgás árnyalatu papírszelettel "tapogathatók" le, ha azt a vetítőernyő előtt, gyorsan, "vibrálva" mozgatjuk. Nagyon érdekes és értékes a nagyobb foltok és foltcsoportok rajzolása /L. a Föld és Ég 1971. 3. számában Irimes Romulus rajzait/ Hasonló rajzok kisebb távcsövön is készülhetnek./ Az első beszámolóban csak rovatunk célját és főbb szempontjait ismertettük. A következőkben részletesebb tanácsokra is kitérünk. Kérjük egyúttal a napészlelési munka iránt érdeklődők jelentkezését e sorok írója címén. /Szolnok, Tégla u. 12/

Kancsura Árpád

Megfigyelések - Észlelések

A Vénusz dichotómiájának időpontja 1971-ben

Az 1971-es nyugati kitérés /hajnal/ idején a Vénuszról 15 rajz készült egy 15 cm-es refraktorral és egy 6 cm-es, valamint 20 cm-es refraktorral, normál fényben és kék szűrővel. Elméletileg a dichotómiának - amikor a Vénusz éppen félig látszik megvilágítva - 1971. jan. 20,7-én kellett volna bekövetkezni. Észleléseink szerint normál fényben jan. 24-én, kék szűrőn át jan. 27-én volt a dichotómia ideje, tehát 6 ill. 4 nappal később.

lfj. Bartha Lajos /Jósvafő-Budapest/ és
Mezősi Csaba /Pécs/

A γ /gamma/ Cassiopeiae fényének lassú változása

A gamma Cas fényessége a novákhoz hasonlóan időnként felleobbanást mutat, amikor is a csillag egy-gazburkot dob le. Az ilyen csillagokat "héjcsillagoknak" nevezik. A változócsillag észleléseket gyűjtő ADATBANK több mint 2000 γ Cas adatból megszerkeszthettem az 1957 és 1971 közti fényváltozás menetét. A grafikon az adatokat féléves összegezés és középérték alapján mutatja be. Látható, hogy az észlelések szórása elég nagy, úgy tűnik még mindig nem elég sok az észlelés. Lehetséges, hogy a megfigyelésektől egy kisebb, rövid időszakú fényváltozás is befolyásolja. Ennek kimutatása még több adatból lehetséges csupán.

Nagy Sándor /Baja, Csillagvizsgáló/

Csillagfedés megfigyelése

Az észlelés helye: Budapest, közelítő koordinátái: $\varphi = 47^{\circ}29'$ északi szélesség, $\lambda = 19^{\circ}10'$ keleti hosszúság. Műszer 15 cm-es reflektor, 36-szoros nagyítás + zöldessárga színszűrő. Időmérés: stopperóra, $\pm 0,2$ mp pontossággal. Okkultáció: a mű μ / Cancri belépése a Hold mögé. Időpont: 1971. április 4.

$0^h47^m23,2^s$ U.T. Észlelési körülmények: a levegő nyugodt, de a Hold alacsonyan áll a látóhatár közelében. Papp János /Bpest/